

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA, KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre K. 5.-
Fél évre " 2.50
Negyed évre " 1.25
Egyes példány 10 filléért kapható:
SCHULCZ IGNÁCZ LAPTULAJDONOSNÁL.

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

A gyomor haramiái.

Ennek az évszázadnak, amelyben élünk, már sokféle nevet adtak, de egész bátran elnevezhető a parancsolás századának is. A huszadik század embere sohasem tudja, hogy a mit eszik, nincsen-e meghamisítva. A vegytani tudomány haladásával lépést tart az élelmiszer — hamisítások tudománya. Ez üzletté vált, amelynek szinte hihetetlen felforgatói vannak. Az óvatos ember, aki szereti a lipiói turót, csak eredeti csomagolásban veszi, vagy közvetlenül hozatja. De ezt nem minden ember teheti meg. Aki megteheti, olykor azt is becsapják: csak a mult hetekben fedeztek fel Budapesten olyan hamisított turógyárat, amely a mindenféle kezecskékből összepancsolt anyagot a Tátrába vitte előbb, ott rakta „eredeti” bödönökbe s onnan küldte széjjel, hogy a valódiságnak, a hamisítatlanságnak minél nagyobb látszatát adhassa.

Másodrangú kérdés, ha hamisítják azokat az élelmiszereket, melyek alapjában véve fényűzési cikkek: a drága ennivalókat és italokat. De teljesen jogos szociális kíváncsi, hogy azok a tápszerek, amelyek közszükségletet képeznek, amelyekre a szegény embernek is szüksége van: hogy azok a fogyasztók kezébe és gyomrába hamisítatlan állapotban kerüljenek. A törvény arra való dolog, hogy korlátot állítson a galádások elé, de hát a törvényeink

e tekintetben ugyancsak gyengék. Ha az élelmiszer hamisítva van ugyan, de nem ártalmas, a hatóság azt az esetet nem is tartja a király büntető bírái elé valónak, az neki csak egyszerű rendőri ügy. Pedig súlyosabb vétket követ el az emberiség ellen, aki vizet ad el tej gyanánt, mint aki réz ékszer ad el arany ékszer gyanánt. Mert az ékszer nem közszükséglet: a tej pedig az s a jövőnk nemzedék egészsége s így életsorsa függ attól, hogy mint gyermek táplálékul valódi tejet vagy hitvány hamisítványt kapott-e.

A nagyobb városokban, valamint Budapesten is az élelmiszer hamisításokat ellenőrzik a rendszeres, erre a célra szolgáló, a tudomány minden eszközével felszerelt vegyvizsgáló eszközök. Persze Léva ilyenmi nincsen. Pedig hát nagyon kellene, mert ahol van is megfelelő ellenőrzés, még ott is nagy mértékben folyik az élelmiszerek hamisítása. Tehát hogyne folyhatna nálunk ahol az ellenőrzés igen lanya vagy talán semmilyen sem. Budapesten hat-ezernegyszáz esetben tartott vegyvizsgálát megállapította, hogy a forgalomba hozott élelmiszerek egy negyede hamisított volt. A fűszerek, a süteményfélék, a zsirok, befőttek, a szeszes italok az üzleti kapzsiság és lelketlenség kedvelt prédaik voltak. Az év folyamán megvizsgált tejnek harmincnégy százaléka. A vajnak csaknem negyven százaléka!

S a hamisítások vigan folynak nálunk is, másutt is. A bírságokat a hamisítók

játszva fizethetik a nagy jövedelmekből. Például a Budapesten tavaly elfogyasztott 97 millió liter tejből 33 millió liter hamisított volt s a fogyasztók egy millió koronát fizettek a tejbe öntött vizért. Ilyen hasznokból aztán lehet bírságokat fizetni!

Csak nálunk eshetik meg, hogy soká huzódik a törvény megalkotása, amely hónapokra szóló börtönnel s az iparhatósági engedély megvonásával sújtja az élelmiszer hamisítókat. Amig ilyen törvényünk nem lesz, irott malaszt marad minden intézkedés a gyomor haramiái ellen.

A magyar iparos csak politizál.

Iparosok a választási harcban tulajdonképp nincsenek. Vannak választópolgárok a kik a lajstromba ipari foglalkozás szerint vannak felvéve, de ezek abban a pillanatban, a mint megjelenik a szembatáron az első képviselőjelölt, az első kortes és az első zászló, megszűnnek iparosok lenni és felejtve csapat, papot, szerszámot és bőrkötényt, politikusoknak csapnak fel. A haza minden előtt! -- ez a jelszó. A haza il-entájt nehány jótörk kortes, nagyhangu streber, aztán a legkülönbözőbb fajtájú vicinális nagyságok és országos műtekintélyek érvényesülésének pódiumát jelenti. Nem huszmillió ember boldogságát, hanem négyszáz ember boldogulását. Mindenáron való boldogulását. És ennek a mindenáron való boldogulásnak az árat rendszerint nem azok adják meg, akik az alkotmányos költségeket viselik, hanem azok, akik keserves adófilléreiken tul verejtékes munkával is járulnak annak az állámlétnak a fenntartásához, a melynek díszét, hatalmát, elő-

Mindennemü bel- és külföldi ásványvizek eredeti forrás áron

KERTÉSZ LAJOS

fűszer- és csemege üzletben kaphatók Léván.

kelőségét néhány tucatra való ember — nagy többségében tucatember — élvezi. Ez a néhány tucatember a hivatásos politikusok. Közéjük tartozni — főképp azóta hogy a parlament tekintélye olyan mélyre süllyedt — igazán nem nagy tisztesség a valamennyire kényesebb izlésű embernek. Áldozatot hozni meg éppenséggel nem érdemes ezért. Még kevésbé azért hogy a haza fogalmának eme főbőrrel követelése idején, hasonlórútek módjára parolázhassunk. Más szóval még az sem áldozatra érdemes dolog, ha valaki hivatásos politikus lehet, még kevésbé az ha valaki annak mutathatja magát. És mégis, ilyenkor, választás évadján csakugy nyűzsög a piac, a sok helyi és kerületi társaskör, kortestanyává vedlett korszma és parókia a sok „hivatásos” politikustól, a ki mind hivatott honmentőnek érzi és mutatja magát. Érthető, de azért nem kevésbé sajnálatos emberi gyengeség. Sajnálatos éppen a nagy, nagyon is nagy ára miatt. A választási vigasság gyorsan elröppen s a rövid néhány heti képzelt dicsőség után elkövetkezik a kijózanodásnak, a késő bánatnak hosszú öt esztendeje.

És következnek a nagy, keserves fogadkozások. Hogy így, meg úgy. Hogy legyen csak megint választás, majd megmutatjuk. És aztán, mikor megint választás lesz, megint nem mutatnak meg semmit azon az egyen kívül, hogy a magyar ember türelme és hizsékenysége végtelen.

És valamennyi magyar között leginkább fogadkozik és legkevésbé ura a fogadkozásának a magyar iparos. A magyar iparos már nemcsak fogadkozik, hanem valóságilag fogadalmat tesz. És a súlyos fogadkozások, szent fogadalmak mind semmivé lesznek abban a szent pillanatban, a mikor ismét fel-

harsan a választási jelszó: a hazáról a mely minden előtt való.

Ez a mostani választási mozgalom pedig, s a magyar iparosságnak benne való szereplése olyan, mintha már egyenesen a humor birodalmából való volna. De nem humor ez, hanem szatira, keserves szatira a magyar iparos gyámoltalanságáról, élhetetlenségéről, a maga érdekeinek helyes felismerésére való képtelenségéről. Most már késő erről beszélni. De ide írjuk mégis szomorú reflexióinkat, hogy a nyomtatott betű, a mely megmarad dokumentum legyen akkor is, a mikor majd újra elszáll a kortes idők mámore és újra elkövetkeznek a nagy fogadkozások, elszánt fogadalmak.

Ime, sivárabb, meddőbb, iparra, kereskedelemre és minden egyéb produktív munkára károsabb korszaka nem volt a magyar közéletnek, mint az utóbbi öt esztendő.

Ezek után semmi sem volna természetesebb mint az, hogy az iparosság és többi része is a dolgozó polgárságnak most már valahára igazán a sarkára áll, vagyis inkább a sarkán marad, mert hiszen olyan erős feltámadására a parlamentellenes hangulatnak alig is emlékszünk, mint a milyen a most lezárult parlamenti ciklus rendjén mutatkozott. A pécsi iparoskongresszus óta szinte állandó volt az iparosoztály szervekedése a képviselőválasztás idejére. És most itt a választás. És mit látunk? A magyar iparosság megint nem szervekedik, hanem bősziúten rolitizál.

A B Ü N.

Vámbery Ruszten egyetemi tanár előadása nyomán.

A társadalomnak, a tudományos vizsgálódásoknak már régi és igen nehéz problémája a bűn, a büntetés és a társadalom védelme.

Anélkül, hogy meglepő összefüggéseket keresne az ember, a lombrosi tanok előfutárait néhány évszázaddal előbb is fölleli már egyes írónál, gondolkodónál. Shakespeare egyik nagyszerű drámájában, A viharban, szinte megteremti a született gonosztevő irodalmi tipusát Celiban személyében, aki az eredendő rossznak és a javithatatlanságnak megátalodott képviselője. Az elmúlt századot különösen a realizmus századának szokták mondani, teljes igazsággal, mert a XIX. század gondolkodási iránya a valóság megközelítése volt, az igazság fölismerése még az illúziók letépése árán is. A század nagy képviselői: Anatole France, Kenan, Strauss Dávid, Zola még a művészetekben is ezt az irányt szolgálták. A legrealisabb tudományban a szociológiában, annál inkább ez az irány érvényesült. Lombroso föllépésével a jogászilag dogmatikusban megfogalmazott bűncselekmény fogalma helyébe egyidőre a büntettes személyének képzelet lépett. Ha Lombroso nem is találta meg a büntettes embert a büntettesben. És mert őt is — mint a legtöbb nagy újítót — félreértették, mielőtt igazában megértették volna — világszerte üldözte őt és tanait a tudományos reakció, a céhbeliek gyűlölete — tanait, munkásságát, tudosi karakterét föllételemeknek, fantasztikusoknak bélyegezték.

Lombroso a született büntettesről való tanítételének egyik igazságát abban állítja föl, hogy a társadalomban bűnöző egyének egy része — egy kis része — testi (szanatikus) és lelki sajátosságokkal rendelkezik, amelyeket a szaktudás fölismerni képes és ezáltal megtudja egymástól különböztetni a gonosztevőt az ártalmatlantól még akkor is, amikor a született büntettes voltaképpen még összeütközésben sem került a büntető törvénykönyvvel. Ezen testi és lelki jeleket ő Charcot

T Á R C Z A

Reminiscenciák.

1877 május 15 — midőn a selmezbányai kalváriát a nép ezrei felkeresik — benne ültem rendelő szobámban és egy rövid, füzetalakban megjelenő fürdőleiráson dolgoztam, midőn egy hontmegyei magyar asszony beállt hozzám. Ekkor még nagyon látogatott fürdőhely volt Szklenő fürdője, mert divata volt a kőpölyözésnek.

Az asszony megáll és habozik, végre megemeredik és mondja:

— „A doktor urat keresném?” —

— „Az én vagyok.” —

— „Az ifju úr? az nem lehet!” —

— „És miért nem?” —

— „Hát a mi felcsertink mindig azt hajtogatja, hogy nem minden bokorban szedhető a tudomány, mert bizony 4 évig voltam borbély 10 évig kórházban betegápoló és csak azután 6 évig jártam a fakultást mig mesterré lettem, így hát a tekintetes ur csak nem volt 6 éves korában már borbélyinas?”

Ugyanott történt két évvel később, hogy egy peszéri menyecske nagy alszárfekélyvel keresett fel. Megvizsgálom és egy kenőcs felét rendelek. Még nem voltam annyira jártas a tót nyelvben, hogy mindent a legtökéletesebben magyarázhattam volna meg neki. Arra azonban vissza emlékszem, hogy azt mondtam neki, ezt a kenőcsöt 6 napon át tegye a fájós lábára, azután mutassa magát.

Egy hét múlva újra felkeres.

Megismertem és kérdezem, hogy van a lába?

„Hat kérem még mindég nem gyógyult, be sőt azt veszem észre, hogy még több geny folyik mint azelőtt.”

Leveszi a pólyát és mit látnak szemeim? Az általam előírt vényt tette fekélyére és azt tartotta ott egy hétig.

Még érdekesebb volt a csáradai asszony esete. Köszvényes volt és a szklenői fürdőt ajánlották neki. Fürdőzés előtt tölem orvosi tanácsot kért. Megvizsgálom és azon kérdésére, hogy hány fürdőre lesz szüksége, az volt rövid válaszom, hogy „huszra.”

Két nap múlva betoppan hozzám a nő és tartozását kiegyenlítván, búcsuzni kezd tőlem.

— „Mi, már haza megy, hiszen csak két napja, hogy itt van, még nem javultott baja!” —

— „De bizony már javult, mert tegnap is ma is tiz-tiz fürdőt vettem (a beteg nő reggeli 6-tól délig és délután 2-től 6-ig bent ült a 38o C. vízben).”

1880-ban a zsarnóczai közegészségi kör orvosa voltam. Körömhez egy nagy, németajku község — Pila, most Dóczifürése — tartozott. Minden második vasárnap oda vezetett hivatalos utam. Szerettem a népet. Intelligens, szelid magaviseletű szorgalmas faj. Mindig volt kliensem.

Egy szép napon Skarba Ignác odaváló kisbirtokos felkér, hogy megbetegedett feleségét látogassam meg.

— „Wo wohnen Sie?” —

— „Bo i bohn af der Skarbastaudn” — (Szauden megfelel a magyar bigé-nek, a mi egy az erdők alján tenyésző, apró, bokros növény vagy cserje)

— „Und ist das weit von hier?” —

— „Ub des beit is na, bird bóh!a Biksen-schuss beit sein” — (az ottani németek a w-betűt b-nek ejtik ki.)

nyomán stigmáknak nevezte, amelyek csoportos bár rendszertelen együttförléése valamely egyénben, az illetőt a született bűntettesek egyik osztályába sorozhatóvá teszi. Ezen stigmák szorosan természettudományos tárgyalás útján ismerhetők csak föl való jelenségükben és voltaképpen az általános degeneráció ismervei.

Lombroso ezen alapvető és számos, nagy művében a részletekig kidolgozott tanítása úgy ahogy fölláttatott, nem állja ki a tudományos bírálatot. Ugy, amint nincsen tiszta fajembertípus sem. Viszont alig van ember, aki ne mutatna föl stigmákat anélkül, hogy lombrosói értelemben is gonosztevőnek volna mondható. A bűntények is merőben különbözőek és így a hajlammak is, amely feljűk vezet, különbözőeknek kell lenniök. Tételét először atavizmus, az ősökre az ősemberre való visszatérés, tehát az örökletesség alapján magyarázza Lombroso, majd a degeneratív tényezőkre helyezi a fősúlyt és itt tanu uralkodóvé váltak mondható, mert nagy tanítványai révén, akik között első Ferri, a bűntetés, mint társadalmi termék jelenkezik és így föltalálhatása nem valami titkos természeti erőre, hanem a társadalmakban mindenkor uralkodó, rontó hatásokra vezetendő vissza. Nyomor, iszákosság, tüdő és vérhaj stb. örök meg az emberi nemet és teszik az egyéneket csekély ellentállási képességűekké és ezekből sorozódik azután a gonosztevők tábora, egészen foglalkozásszerűen.

Lombroso örök érdeme az, hogy a bűntettes személyére terelte a jogászok figyelmét. Az ő tanai érvényesülnek az összes modern büntetőjogi intézményekben, úgy a nagy büntető novellában is, amely már nem a rideg büntetett nézi, hanem a fiatalkoru személyét és életkörülményeit. A legutóbbi

nagy bűnpör tanúsága szől Lombroso mellett, akinek szelleme ott lebegett az esküdtek tanácskozási termében a fölmentő verdikt hozatalakor, mikor az esküdtek fölmentést mondtak ki, mert a törvényünk nem tartott lépést a korszerű tanokkal és nem kodifikálja még a Lombroso által fölláttott korlátolt beszámíthatóság tanát.

A társadalomtudományban a mindent megértés nem jelenti a mindent megbocsájtást is, de jelenti a sikeres védelem lehetőségét a bajok való fölismerésében. Ezért a főfogató igazságoktól nem megretenni, hanem ezeket a társadalom szolgálatába állítani kell.

II. Legyen világosság!

Irja: Tokody István.

„Ő jön!” „Ki jön?” „Ő.”

Nem tudom akadnak-e a t. olvasóközönség soraiban olyanok, akik még emlékeznek azokra a rikitószínű plakátokra, amelyeken egy nagyon megszorult színigazgató igyekezett városunk közönségének figyelmét egy érkező csillagra irányítani, aki arra lett volna hivatva, hogy a társulat ürességtől kongó pénztárát megtölteni segítsen.

A Bars 1903. és 1904. évi számaikat olvasgatván önkéntelen ezek a plakátok jutottak eszembe. Mennyi láрма, mennyi reklám az érkező csillagnak, aki hivatva volt városunk egén fényt, csillogást hinteni széjjel.

Szemelvények a Bars 1903. évi számaiból:

6. sz. A lévai ref. egyház gyűlése, amelyen a lelkészi állás betöltéséről

ragyságos doktor ur talán az egyszer kevesebbet fog kérni)

*

És most valami újabb keletű. 28 év után ott hagytam a regényes, szép vidéket és idejöttem a magyar alföld központjába egy jóravaló, becsületes, magyarajku, református községbe. 100 és 100 cseled, - kertész - és munkakönyv kiadása van itt napirenden. Minden egyes egyén szeméi megvizsgálatnak, hogy nem-e traé omássak.

Ide küldött engem a jegyző ur, hogy munkakönyvet válassak! Ezen szavakkal beállít hozzám egy-süheréd ifju. Ez annyit jelent: kérlek szemvizsgálati bizonyítványt.

Megvizsgálom és miután trachomamentesnek találtam, a bizonyítványt kiállítom és odaadom. Ő azonban a bizonyítvány helyett egy üres vényt vesz el és kimegy.

Tíz perc múlva visszajön Pasko Menyhért.

„Mit akarsz még fiam? volt kérdésem.

„Kérem tekintetes ur, itt hagytam a paxusomat (paxus az az pass marhalevél.)

Dr. Budai Mór

tiszaszentimrei községi orvos.

volt szó, Csekey Vilmos és Kersék János d. Birtha József elői segédlelkézt ajánlják. Jelentik, hogy a presbiterium tagjai s a hozzájuk önként csatlakozott egyháztagok Birthát Esztergomban meghallgatták, mivel: „úgy külső megjelenése, mint szónoki tehetsége kifogás alá nem eshet” s mert „a teológiát Debrecenben végezte s ismereteit a külföldön az utrechti és a heidelbergi egyetemeken gyarapította” — őt ajánlják.

Az ajánlatnak volt is foganatja, mert 16 szavazat ellenében 209 Birtha javára esett s az egyházugyűlés ültatotta a presbiteriumot, hogy Birtha meghívását az esperes útján eszközölje

8. szám. — Az egyházmegye elnöksége „nyilvánvaló tévedés” következtében a lelkészi állásra pályázatot hirdetett.

Ennek kapcsán kifejezést nyer az a remény, hogy az egyház „bizonyára a legméltyebb mellett fog ismét állást foglalni, aki . . . illő módon fogja képviselni az egyházat”

10. szám. Ez már kissé puskapor-szagu vagy — mondjuk — korteszü. Kersék János dr., az egyház ékestollú jegyzője száll sikra a legméltyebb mellett, elmondván, hogy: „képessége, jeles szónoki tehetsége, kedves modora” (Oh, Jérum!) . . . dolgában „nem tévedhetetlén itéletében azon 29 választó sem”, akik t. i. Esztergomban voltak szerencsések a jeles szónokot először hallani.

11. szám. Tudósít arról, hogy a lévai ref. nők Hubert Vilmosné és Kenézi Csataárné úrnők felhívása folytán közlekedéssel elhatározták, miszerint a templom belső részeinek átalakítására egyesületet alakítanak s a nők adományaiból fogják az átalakítás munkálatainak költségeit fedezni.

Ugyancsak a 11. szám közli, hogy a lelkészválasztás „ma d. e. 9 órakor kezdődik.”

E számban nyilatkozik meg Lányi helyettes lelkész úr is, reflektálván Kersék Jánosnak a 10. számban közölt cikkére. Kijelenti, hogy ő a lelkészi állásra pályázók neveit az esperesi hivataltól közölt sorrendben olvasta tel, mely a minősítési bizonyítványok fokozatai szerint állítottott ki s egyáltalán nem tehet arról, hogy Birtha, „a favorizált jelölt” 5. helyre esett.

13. szám. A lelkészválasztás eredményéről számol be. Beadott 257 szavazat s ebből Birthára 204 szavazat esett. „A választás eredménye a hírek között általában jó hangulatot kellett.”

14. szám. Híradás arról, hogy a ref. nők a templom belső átalakítására immár 3000 koronát gyűjtöttek. (A restaurálásról számol be még a Bars-nak 17, 18, 20, 26, 33, 38 stb. száma.)

26. szám. Bejelentés arról, hogy „az egyházmegye a 22. tag részéről (Birtha megválasztása ellen) beadott fellebbe-

Gyalog indultunk el. Megyünk mendégélünk. Már 30 percig gyalogoltunk. „Ist es noch weit”? volt kérdésem. „Na bird bohl noch a Biksenchluss beut sein.”

Elég az, hogy egy jó óra után ott voltunk. Megvizsgálom a nőt és rendelék.

„Bas här i Schuldik?”

„Zwei Gulden” Megfizeti és visszamegyek.

Három hó múlva megint ott van az én Skarba Ignácuzom és felkér, hogy ismét hozzá menjek, mert fia beteg. Odaamegyek, rendelék. Megint kérdi, „Was bin i schuldig?” „Zwei Gulden. Fizeti és elmegyek.

Nem mult el két hónap sem és ismét ott találok a gazdát, mert megint van beteg, fia felesége a paciens. Felmegegyek, vizsgálom és rendelék. A Ismét stereotip kérdés, hogy mennyivel tartozik. — „Drei Gulden” — Meghőkken és ismétli „Drei Gulden, is doch die Amtstaxe zwei Gulden”

„Wenn sie also wissen, was die Taxe ist, warum fragen Sie?” (Ha tudja, mi a hivatalos díj, miért kérdez.)

„Wieviele möchte der grossmächtige Herr Doktor emöl beniger verlangen?” (A

zést elutasította s a megválasztást jóváhagyta."

32. szám. Közlemény arról, hogy Juhász Pál esperes Bírthának a meghívó levelet elküldötte; B. a választást elfogadta. Beiktatás napjaul, melyen a templomavatás is eszközözendő lesz augusztus hó 30-ka tűzetik ki s ennek eszközzésére Antal Gábor püspök hivatik meg.

E közlemény emlékezik meg a ref. leányok áldozatkészségéről is, akik a maguk körében gyűjtést eszközölvén annak eredményéből az úrasztalára szép selyemterítőt készítettek.

(Folytatás a jövő számban.)

E lapnak f. é. 12. számában kijelenttem, hogy Bírthának, a L. Ö. 10. számában közölt *Olvásokhoz* című feliratu cikkben, mutatkozott javulási hajlamát honorálni szándékozom. Ennek folyamánként közleményeim sorozatát beszüntetni voltam hajlandó. De kifejeztem azt is, hogy a javulási hajlamban nem igen bízom, mert a természetet megtagadni nehéz dolog. S lám, Bírtha ismét rugódozik. Olyan, mint szülőföldje a Nyírség, amely salétromot terem. Ebből tudvalevőleg kén és szén hozzáadásával puskapor készül. A puskapor pedig bolond dolog, mert sokszor, kell vagy nem kell: robban. Bírthában is a hűség salétroma a fékevesztett nagyravágyás kénjével s a neveléses hatalmaskodás szenével egy örült miksztum-compositumma elegyülvén sok ostromba explozióknak lett már okozójává.

Ilyennek kell tartanom N. N-nek, a szerető barát-nak a L. Ö. 11. számában megjelent s Bírthához intézett levelét is, aki B-nak *tűrelmet* s *higgadságát* bámulja. Az a bizonyos közmondásos borjú több joggal bámulta az új kaput, amely megvolt, mint N. N. a meg nem levő *tűrelmet* és *higgadságot*. De hát: N. N-nek minden szabad s csak arra vagyok kíváncsi, hogy N. N. úr miért bújik a névtelenség homályába. Vajjon ő szegényli-e Bírtha barátságát vagy Bírtha az övét.

De, ha így van, miért kellett hát N. N. úrnak magáról életjelt adnia? Ennek oka cikkemnek a *„szízmás had”* kifejezése vala. Ennek megcáfólása volt

N. N. úr hivatása. Meg is felelt neki alaposan, csodás együgyűséggel. Minden logikusan gondolkozó fő előtt világos, hogy bármelyik N. N. úr legfelebb annyit igazolhat, hogy B. a kérdéses kifejezést előtte nem használta. Nos, ennyit még N. N. úr gyenge feje is kapiskál s ezért így védi meg Bírthát: *„a mi gyülekezetünk még híredet (Bírtha híret) sem hallotta, midőn a kószahír lábrakapott gyülekezetünkben.* Bravó! N. N. úr. Ez sikerült. Bírthának még híret sem hallották, de Bírtha kijelentésének már igen. Nagyon jól felelt: leülhet.

Kijelentem, hogy Bírtha e kijelentést vagy helyesebben kifejezést egyik lévai lelkész-társa előtt is használta paptársaira vonatkoztatván: *„Az a szízmás had nem fojta küszöbömöt kopatni.”* De hisz ezt B-nak lelkész-társai rég megbocsájtották sok más sületlenségével egyetemben.

A lévai ref. egyház közgyűléséről s a L. Ö.-nak ugyanazon cikkében közölt határozatáról más alkalomra tartom fenn mondandómat.

HIREK.

Személyi hir. Tóth Sándor a helybeli tógimnázium igazgatója márcz. 30-án Pozsonyba utazott, hogy részt vegyen az ott tartott igazgatói értekezleten.

Lovász Leván. Dr. Lovász Márton a lévai választókerület függetlenségi pártjának jelöltje szerdán délben érkezett, hogy megtartsa programbeszédét. Lovászt a választók már Csatán üdvözölték és a párt küldöttsége Nagysallóig utazott elébe.

A lévai pályaudvaron a közönség százaai élén dr. Kmoskó Béla pártelnök és a lévai párt választómánya fogadta, melynek nevében Belcsák László kir. közjező meleghangu beszédben üdvözölte Lovászt és Szász József volt komáromi képviselőt, ki Lovászy társaságában jött, a közönség pedig harsány éljenekkel üdvözölte őket. Lovászy lelkes hangon beszédében mondott köszönetet a fogadtatásért s azán a közönség folytonos éljenzése között felült kocsjába s hosszú kocsisor, bandérium és rezesbenda kíséretében vonult a városba. A város közönsége mindentűt lelkes éljenzéssel fogadta a népszerű jelöltet.

A bevonulás után ebédhez ültek Bucskónál és 2 órakor volt a program beszéd a piac-téren, hol tekintélyes számu választó polgár jött össze. A gyűlést dr. Kmoskó Béla temperamentumos beszéddel nyitotta meg.

Lovászy, beszédében ugymond: főlőleges programjának ismertetése, mert elmondotta azt ugyan e helyen már 14 év előtt s azóta mitsem változott az.

Majd a politikai főbb kérdéseket világította meg, beszélt az önálló bankról s az általános egyenlő választói jogról s mellettük nyilatkozott, utána pedig a kertület, a város érdekeinek kérdéseivel foglalkozott, mindég a közönség helyeslő tetszése mellett. Utána Szász József beszélt, ki mint mondotta nem Lovászy támogatására jött, hanem Justh Gyula üdvözlését hozta a lévai függetlenségi párt tagjainak, s ügyes hasorlatai, melyekkel a mai politikai helyzetet iparkodott vázolni, mindég nagy hatással voltak a hallgatókra.

Lovászy és Szász József a d. u. vonattal vissza utaztak a fővárosba. A pályaudvarhoz a közönség százaai kísérték ki őket.

Közygylés. Léva város képviselőtestülete márczius hó 30-án d. u. 4 órakor tartotta évnegyedes rendes közgyűlését. A közgyűlés Berger Adolf képviselő testületi tag elhunytá fölött részvételnek adott kifejezést. Továbbá jelentést tesz a polgármester a gyám és házipénztári vizsgálatokról. A közgyűlés Medveczky Sándor és Weisz Benő kv. t. tagokat a gyám-pénztári vizsgáló bizottságba tagokul kiküldi. A múlt telen volt világitási mizériákból kifolyólag a város pörölte a villamos telepet azonban az illetékes bíróság vis-majornak tekintette a villamos telep gépeinek gyakori tengelytöréseit s ez alapon a város pörvesztes lett, de a fölülbíralati keresetet azonban benyújtotta. A kv. testület tudomásul veszi, hogy Szauer Izidor és Mór építési vállalkozók, az építésből kifolyó követeléseket, a Lévai Takarékpénztárra engedményezték s annak fölvételére följogosította. Az önkéntes üzöltö egylet megalakításának tervezete (a Csekey fele) a pénzügyi szakosztálynak tárgyalás céljából kiadott. A gazdasági munkaházak és a városi kis bérház építésére vonatkozólag három ajánlat érkezett be. Azonban a tanács indítványára, a közgyűlés ezektől eltekint s megteszi a szükséges intézkedéseket, ezen munkálatok házi kezelésben való kivételét iránt. A tanítóképzőhöz vivő Part utca kinyitásának tárgyalása elhalasztott. Tonhaiser Mihály televvételü ügye a napirendről levétel. Szemeredy Lajos tb. tanácsnok kérelme s a tanács javaslata a heti és országos vá-

Fagylalt!

Husvétü kiállítás a Sipiczky cukrázdában!

Fagylalt!

(Piac-tér)

Mártonffy-utca 2.

Husvétü tojásokban, Stollverk csokoládé, bonbonokban, tea vajból készült friss süteményekben.

Husvétütl kezdve állandóan fagylalt is kapható!!
Hétfőn reggel friss sütemény kávéhoz, amely kívánatra házhoz szállittatik darabja 4 fillér,

amely mindennap délutánján is frissen kapható.

Rendelések azonnal elkészittetnek! Tiszta és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives partfogását kéri, tisztelettel! **SIPICZKY** cukrász.

sárokon kívül szedett helypénzekből az eddigi 20% helyett 25% helypénzszedői díjnak megajánlása iránt melyhez a közgyűlés hozzájárult. Előterjesztetet a gyámpénztár 1908 évi zárszámadása, a város házipénztárának és összes alapjainak 1910 évi költségelőirányzata. Továbbá a marhalevelek kezeléséből befolyó díjak hova fordításáról szóló szabályrendelet és a közegészségügyre szolgáló gondozása ügyében alkotott szabályrendelet is, melyet fölolvastva, a közgyűlés elfogadott és jóváhagyás végett az illetékes hatósághoz terjesztetni rendelt. Ezen kívül több kisebb ügy került még elintézés alá, minek végétével a közgyűlés véget ért.

Léghajók Léva fölött. Husvét hétfőn ritka látványban volt része városunk lakosságának. Reggel nyolc órakor egy, háromnegyed kilenc és kilenc óra között majdnem egyidejűleg három léghajó vonult el városunk felett, amelyeket tíz óra tájban az ötödik követett. A léghajók vasárnap d. u. Drezdában szálltak föl, hogy versenyezzenek a távolsági díjért; 16 léghajót bocsájtottak utnak. A csak kevésbé felhős időben tisztán lehetett látni a léghajókat. A lakosság kíváncsian sietett ki az utcára, hogy megnézzék a léghajók elvonulását. A léghajók hat-nyolcszáz méter magasságban szállhattak. Messzelátóval ki lehetett venni a kosarakban ülőket is, piros-fehér-zöld és fekete-sárga zsiszlóikkal. Némelyik két léghajónak a nevét is leolvasták. Az egyik Helgoland és a másik Zepelin volt. A gyorsaságukat óránkint nyegyvenötvenöt kilométerre becsülték. A léghajókból több helyen táviratokat dobtak le és kérték azoknak Drezdába való továbbítását, ami meg is történt. Már ebből is csak azt következtethetjük hogy a léghajók Drezdából indultak el. A léghajók annyira egy irányban haladtak hogy valamennyien a város fölött vonultak el, sőt három léghajó egy és ugyanannak az utcának a vonalát követte. Ezen léghajók közül kettő Alsópélen is förtűnt a lakosságnak.

Közgyűlés. A Kabina József fia szappangyár részvénytársaság folyó évi április 10-én d. e. 10 órakor Léva a Bars megyei Népbank helyiségében III évi rendes közgyűlést tartja. Aki a közgyűlésen szavaztatást gyakorolni kívánja, az, a közgyűlés előtt a Bars megyei Népbank lévai telepénél részvényt letétbe helyezni tartozik.

Vizbefútt asszony. Jelentettük olvasóinknak, hogy Korcsik Lajosné mult hó 15-én lakásáról eltűnt s hozzátartozói mitsem tudnak felőle. Míg aztán mult hó 25-én a Peregcsatornában egy hullát leltek, melyben fölismerték az eltűnt asszonyt. A hulla már 8-10 napja lehetett a vízben s iszappal teljesen be volt fűdve. A kir. járásbíró, mivel büntény esetét nem látta fönnf. rogni, a temetési engedélyt megadta.

Az újbányai választókerület. néppártja képviselőjévé dr. Zelenyák János lekéri plébánust jelölje, ki a jelölést el is fogadta és programbeszédét április hó 10-én d. u. 3 órakor tartja.

Újra tél. Az idej enyhe tél ugylátszik, hogy

most készül megboszulni magát. Különbön erre számítottunk, tehát így, nem is volt meglepetés, hogy kedd reggelre kelve lucskos fehérségbe volt burkolva városunk. Azonban az ország minden vidékéről jönnek a hírek, hogy a tél újra itt van. Hőesés nagy hidegség minden-felé. Ezt mi, kik a téli kabátunkat még nem stűttük a felöltővel fölcserélni, nem érezzük meg annyira, mint a gyümölcsfák és a vetések, melyeknek ez a késői hideg már is ártalmára van.

Követeljük mindenütt budafoki F. M. K. E. gyujtót!

Vegyészeti iparunk újabb sikerei. Örömmel értesülünk a Kabina szappangyár r. t. ama sikereiről, melyeket legújában kitűnő minőségű vegytisztító Viaszszinszappan néven forgalomba hozott gyártmányának bevezetésével érte. Kompetens tényezők egybehangzó nyilatkozata szerint e szappan hivatva van az összes külföldi gyártmányok kiszorítására. A Kabina féle Viaszszinszappant a t. vásárló közönségnek és olvasóinknak b. figyelmébe ajánljuk.

Rablőmerénylet. Mult hó 27-én Pásztor József fűzesgyarmati lakost, Vámosladány község határában két civil és egy honvéd katona megtámadta és a nála lévő értékesebb holmikát elszedték miközben persze az ütlegekkel sem takarékoskodtak. A két civilt azonban sikerült a csendőrségnek kinyomozni és letartóztatni, a katona kiletét idáig még nem sikerült megállapítani.

Hivatalos órák a lévai kir. járásairósnágnál: hétköznapokon reggel 7 órától délután 2 óráig, vásár és ünnepnapokon délelőtt 9—11 óráig. A telekkönyvi hivatal nyitva hétköznapokon 9-től délután 1-ig, vásár és ünnepnapokon 9—11 óráig. A gyűjtő szekrénybe dobtott beadványok hétköznapokon délelőtt 11 óraokor és délután 1 óraokor, vásár- és ünnepnapokon pedig csak délelőtt 11 óraokor vétetnek ki.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Mészár s Ferenc, Jochtwirt Erzsébet; Ferenc József. Ivan Mihály, Bagócsi Mária; Lajos. Strükmüller Simon, Kugyela Katalin; József. ifj. Molnár Sándor, Tóth Eszter; Sándor. Hoch Vilmos, Heumann Malvin; László. Weiner Lipót, Hercfeld Karolin; László. Kustyek Lukács, Boros Mária; István. Csepe János, Volentiyir Borbála; Erzsébet. Tóth Nándor, Ghimessy Anna; Tihamér. Alaksza András, Surányi Erzsébet; András. néh. Kanzler Kálmán, Capala Mária; Béla, Kálmán. Kohn Adolf, Stern Antónia; Jenő. *Házasság.* Schmidt István Julianna r. kath. *Halalozás.* Dvorák Rezső 28 éves, hasihagyász. Balog Róbert 4 hónapos. béhurut. özv. Szepesi Józsefné Jancsó Borbála 83 éves, tüdőgyulladás. Korcsik Lajosné Nyitrai Anna 57 éves, vízbefulladás. özv. Stern Fülöp 94 éves, gyomorrák. Müller István 56 éves, tüdőgümőkór.

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Közönség köréből.

— **A sárol purimbálon a következők voltak szivesek felülfizetni:** Umstädter Lipót és Sárika 3 K. Schwarcz Sándor és fia 5 K. Lakos József 5 K. Orován Adolf és fia 5 K. Grossz Izsó 2 K. Steiner Herman 4 K. Horn Herman 5 K. Horn Adolfné 2 K, Vild Edé 3 K. Weinberger Ignác 4 K. Salcer Mór 4 K. Neumann Jakob 2 K. Kugler Ignác 3 K. Neumann Armin 2 K. Neumann Vilmos 3 K. Horn Sándor 4 K. Kauser N.-né 4 K. Knapp Gusztáv 3 K. Schäffer 6 K. Deutsch Gusztáv 5 K. A felülfizetőknek ez uton mond köszönetet a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Garamkeszi. Kívánságának késszggel eleget tettünk, a mutatványszám elment. Lapunkat oly alacsony árban állapítottuk meg, hogy sajnálatunkra kedvezményben senkit sem részesíthetünk, kivéve persze állandó dolgozó társainkat, kik tiszteletpéldányt kapnak.

M. L. Besztercebánya. Tetszésszerinti időre előfizethet. Legcélszerűbb ezt postautalványon eszközölni. Többit a lap fején megtalálja.

A mélyen tisztelt cipész urak figyelmébe!

Van szerencsém becses tudomásukra hozni, hogy folyó év március 15-én Érsekujvárott, a Néder féle házban (Porjesz szikvizgyár mellett)

bőrkereskedést nyitok,
ahol saját vezetésem mellett
cipőfelsőrészeket készítek
és raktáron tartok cipészkeleket,
richtelt cipőszerszámokat
a legkitűnőbb minőségben.

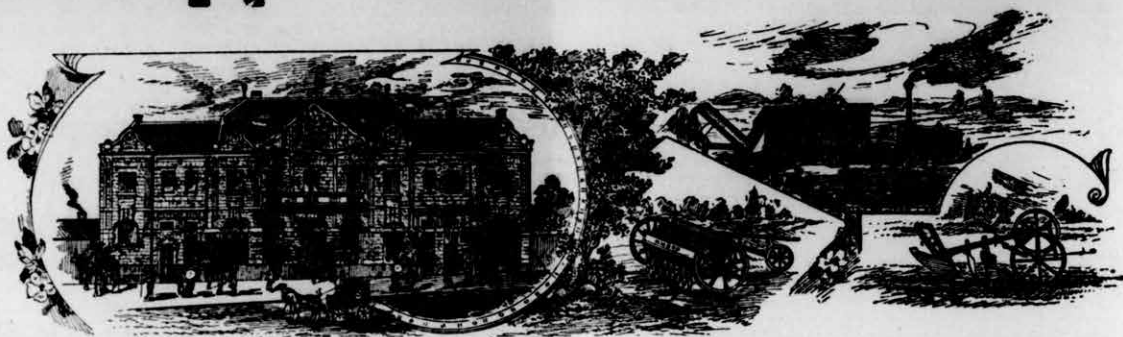
Becsés pártogásukat kéri

Ruhig Sándor

cipőfelsőrészkesztő.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók.

Műkölapos jégszekrények. Világhírű láncoskutak.
Községi és kerti fecskendők.

Steiner Sándor

órás és ékszerész

Léva.

Dúsvásztékú
óra és ékszer áru
raktárát ajánlja a
t. vásárló közönség
szíves figyelmébe.

Óra és ékszer javi-
tások gyorsan és
pontosan készülnek.

Üzlete 1910. november hó 1-étől
az Újonnan épülő Városlátogató-
épületébe lesz áthelyezve.

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁRKY NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.

Dús választékú raktárt tart
fa ércz koporsókból
koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitos és
asztalos műhelyem

1910. május 1-től a Wertheimer-féle házba
Báti-utca 1. szám alá helyezem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is
támogatni szíves legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb lakberendezések,
melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József
butorkereskedő, kárpitos és asztalos

ALKALMI VÉTEL

21 év óta fennálló üzletemet folyó év nov. hó 1-től a városi vigadó palotába helyezem át.
Ez alkalommal raktáramon levő áruimat

Mélyen leszállított árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Maradékok és egyes más cikkek teljes kiárúsítása : : :
Holzmann Bódog vászon-, fehérenemü-, divatáruk-, női felöltők raktára.

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb;
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel.

Tisztaságért szavatosság!

Medveggy Lajos
czukrászata Léván.

Ajánlja naponta frissen készült
süteményeit, desszerteket, bonbono-
kat, fagyial, parfee és krémeket.
Minden e s . . ához tartozó cikkekét.
rendelések
félóra alatt készülnek.
Pontos kiszolgálás! — Olcsó árak!

Interurban telefon 12.

T Ü Z I F A,

porosz szén
és

pirszén
rendeléseket
elfogad és
házhoz szállít

Braun József és Fia

(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

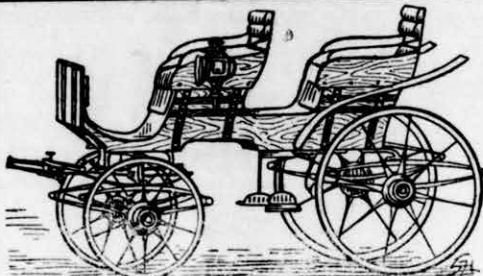
Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levébeni megkeresésre mintákkal

személyesen teszem tiszteletemet.

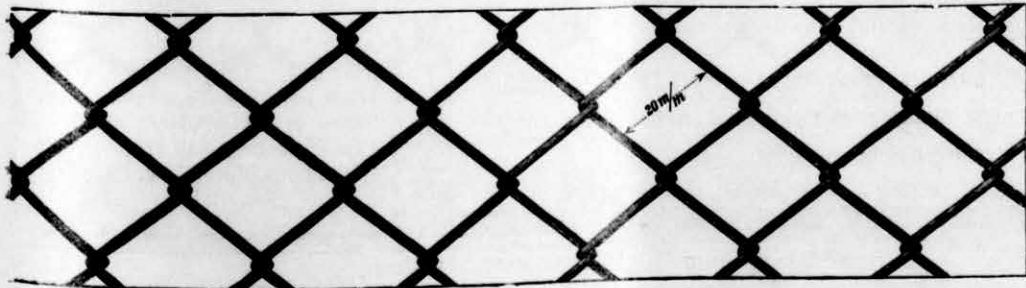
Motorerőre berendezett

kocsigyár!!

Györgyi Bajos ajánlja tulhalmozott
izléses kocsit és
lószerszám raktárait, valamint utazó bőrön-
dök és bőr-díszmunkák. Használtkocsik előnyös árban
 javítottak vagy becséreltetnek!

Cinezett drót kerítés

méterenkint már
50 fillértől feljebb

minden méretben
kapható: ≡

Róth K.

vaskereskedésében,
Léván, (Kossuth tér
Sarak üzlet.

MEGHÍVÓ.

A Kabina József Fia szappangyár részv. társ.
1909. évi április 10-én d. e. 10 órakor
Léván a Barsmegyei Népbank helyiségeiben
III. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre tisztelt részvényeseket meghívja
az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlés megalakulása.
2. Igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések tárgyalása.
3. Mérleg megállapítása és felmentvények megadása.
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
5. Esetleges indítványok tárgyalása.

Aki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni kívánja, sziveskedjék a közgyűlés előtt Barsmegyei Népbank lévai telephelyénél részvényeit letétbe helyezni.

Vagyon. **Mérleg-számla 1909. december hó 31.** Teher.

	K	f		K	f
Pénztár	4193	99	Részvénytőke	100000	—
Ingatlanok	64565	03	Tartalékalap	624	68
Gépek és felszerelések	45557	51	Gépek és Felszerel. Értékcsökkenés alap	3790	18
Adósok	100715	56	Jelzálogkölcsony	29000	—
Nyersanyag	26647	03	Elfogadványok	136116	56
Készáru	50962	18	Hitelezők	19284	03
Alapítási költség	1177	98	Nyugdíjalap	442	16
Veszteség áthozat múlt évről	13482	06	Osztalék	8	—
			Nyereség	18035	73
	307301	34		307301	34

Veszteség. **Eredmény-számla 1909. december hó 31.** Nyereség.

	K	f		K	f
Vesztett követelések K. 5368 02			Áru Számla egyenlege	91722	11
Alapítási költség leírása „ 588 98	5957	—			
Fizetések	7186	50			
Munkabérek	15862	04			
Lakbér	1920	—			
Adó	226	94			
Üzleti költség	25316	99			
Üzletszerzési költség	6047	71			
Kamat	8538	90			
Pénztárengedmény	2630	30			
Egyenleg mint nyereség	18035	73			
	91722	11		91722	11

Radó Henrik s. k.
könyvelő

Engel Zsigmond s. k.
ügyvezető igazgató

Léva, 1910. március 13. Átvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Az igazgatóság:

Hubert Vilmos s. k.

Pető Bertalan s. k.

Dr. Ardó Sándor s. k.

Kabina Ervin s. k.

A felügyelő bizottság:

Vajda Jenő s. k.

Dr. Kmosko Béla s. k.

Dr. Weinberger Adolf s. k.

Pollák Samu angol szabósága Léván, Báti-utca.

November 1-től a Városi Vigadó épületébe költözik.

Kész férfi és gyermek ruhák, tavaszi felöltők a legdusabb választékban vannak raktáron. Mértékszerinti rendelések a legújabb divat szerint a legnagyobb megelégedésre készülnek!

Eladó

esetleg

bérbeadó

Aghó községben (Bars m.) egy ház, mely áll egy üzlethelyiségből, két szoba, konyha, kamra, nagy istálló és raktárból. Az üzlet berendezéssel együtt szintén eladó. Bővebbet Kohn Mór vendéglősnél Bajka.